

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Chronicon M. Theodorici Engelhusii

Engelhusius, Theodoricus

Helmeſtadi[i], 1671

Tertia Aetas Incipit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10979

runt scilicet *Ninus* vel *Semiramis* apud *Assyrios*, *Europa* apud *Sicyonios*, *Thebai* apud *Aegyptios*, *Abraham* apud *Hebræos*. A.) cum esset *LXX* annorum, genuit *Abraham*, *Nachor* & *Aram*, & obiit anno *ccv*. *Aram* genuit *Loth*, & duas filias, *Melcham* quam duxit *Nachor*, & genuit de ea tres filios, scilicet *Hus*, de quo venit *Job*, *Bus* de quo venit *Balaam*, dictus *Heliubusites*, & *Baruel*, de quo *Laban* & *Rebecca*, de quibus in *Genesi* & in *Job*. Sub hoc *Thare* in nativitate *Abrahæ* terminatur secunda ætas mundi, quæ habuit secundum *Hebræos* *ccxcii* annos, & secundum *LXX* Interpretes & *Eusebium* habet *dccccxlii* annos. Sicque ab initio mundi fluxerunt secundum *Hebræos* anni *mdccccxlviii* sed secundum *Orosium* & *LXX* Interp. sunt *m.m.m. clxxxiii*.

T E R T I A Æ T A S I N G I P I T,

ABRAM, vel *Abraham* natus post diluvium annis *dccccxlii* anno *Nini* Regis *Assyriorum* *xlii* & *Europa* Regis *Sicyoniorum* anno *xxii* cum esset annorum *lxxv* cœpit peregrinari ad mandatum Domini: cui tunc Deus promisit semen de *Zara*, & iste erat primus annus repromissionis *Abrahæ*. Anno *Abrahæ* *viii*. *Trebeta* frater *Nini*, filius *Beli* cœpit ædificare civitatem in *Europa* *Treverim*. *Semiramis* enim noverca sua, uxor *Beli*, ut sola regnaret, filium suum *Ninum* interfecit, & fratrem fugat, qui profugus venit in *Europam* ad fluvium *Mosellam*. Unde *Pantheon*:

Femina terribilis prælia mira gerit.
Filius est Trebeta de Nini semine Regis,
Cedere quem regno regina noverca cœgit;
Pulsus ab hinc Trebeta subijt Germanica regna
Fundas ibi Treberim fluvio præsentè Mosella.
Insignem profugus Treverim sic condidit urbem.
Post eadem Treveris Belgica Roma fuit
Ante Romam Treveris fuit annis mille trecentis.

Eadem Semiramis libidinosa, cum filij sui concubitu-
 tum perisset, ab eodem interfecta est. Hæc etiam Æthiopiam
 regno suo adjecit, Babylonem ampliavit. Indis quoque bellum
 intulit, quos post illam & Alexandrum Magnum nullus accessit.
 Hæc regina usum bracarum invenit, & regnavit annis XLII.

Abraham in bello quatuor regum contra quinque, cum
 CCCXVII vernaculis irruens super eos, Loth populumque cum
 præda reduxit, & quia tunc Loth erat L. annorum ideo Hebræi
 dicunt, tunc Abraham instituisse annum Jubilæum sive quin-
 quagesimum. Et quia peritus erat in astris, vidit post L. annos
 motum planetarum magis immutari. Cui tunc *Melchisedech*
 sacerdos Dei occurrens, panem & vinum obtulit, in mysterio
 Abrahamæ benedicens; & decimas obtulit. Et hic primo deci-
 mæ leguntur oblatæ. Hunc ajunt Hebræi esse *Sem* primogeni-
 tum Noë, & omnes inde primogenitos usque ad Aaron sacerdo-
 tes extitisse, de quo VII. Quæst. I. *Quam periculosum.* Vixit au-
 tem iste Sem post mortem Abrahamæ XXXV annis, obiit enim an-
 no suo DC. *Pentapolis seu Zodoma* cum aliis civitatibus exusta
 est, & factum est *mare mortuum.* *Ismabel* natus est Abrahamæ de A-
 gar, de quo *Ismahelita* seu *Aggareni*, qui se nominarunt *Sarra-
 cenos* à Sara. De hoc *Ismahel* prodierunt XII Duces, vixitque
 CXXXVII annis, Gen. XXV. Circumcisio datur Abrahamæ & se-
 mini ejus, Gen. XVII. Cum igitur esset C. annorum, & Sara u-
 xor ejus XC. juxta repromissionem natus est ei *Isaac*, & tunc
 erat XV. Dynastia apud Ægyptios, & incepit XVI. quæ duravit
 annis CXC & regnabant Thebæi. Sara, cum esset CXXVII an-
 norum, obiit. Versus:

Annis centenis visis & bis duodenis,

Atque tribus plenis Sara lux ultima venit.

ISAAC cum esset XL annorum, duxit *Rebeccam* filiam Ba-
 tuel, filij Nachor, fratris Abrahamæ, puellam XI annorum, cum
 qua XX annis in conjugio fuit sterilis. Oravit pro ea, & conce-

pit geminos *Jacob & Esau*. Tunc coepit regnum Argivorum, sub *Inacho* primo Rege, & duravit per XIII Reges, usque ad XII annum *Deborahæ*. *Esau* vendidit jus primogenituræ edulio lentis quod in sex consistebat: In auctoritate sacerdotali; in veste clericali; in sacrificiis offerendis; in finali benedictione patris suscipienda; in benedictione, quando benedicebat; in solemnitatibus & convivijs, in duplæ portionis susceptione, & regali honore. *Abraham* obiit anno vitæ suæ CLXXV.

*Centenos sexagenos pariterque decenos,
Insuper & quinos Abraham dum perficit annos,
Claudit eum tumulis hospita terra suis.*

Fames secunda facta est, & erat *Jacob* XIII annorum. *Jacob* peregrinatur, cum esset XL annorum, serviens apud *Laban* pro uxoribus & mercede XX annis. Hoc tempore *Foroneus II.* Rex Argivorum, filius *Inachi*, dedit Argivis, i. e. Græcis, leges & judicia, à quo locus judicij dicitur *Forus*. Illius filius dictus est *Apis*, & post mortem *Scrapis*, Deus Ægyptiorum, cujus filius *Argus* dictus est Pastor centum oculorum, quia valde fuit circumspèctus, à quo dicti sunt *Argivi*, & regnum Argivorum. Filia autem *Inachi*, dicta *Isis*, vel *Io*, vocata est *Ceres* Dea frugum, quia agriculturam docuit, de qua *Augustinus VIII* de Civitate. Hæc dicitur mutata in vaccam, & nominata *Bosforus*, quia meretrix vaga facta est. De qua *Jupiter* dicitur *Herculem* genuisse, cujus fabulam tangit *Theodolus*, illum vide, si placet.

JACOB genuit primogenitum *Ruben*, de quo venerunt cum aliis filiis *Datan* & *Abiron* primi schismatici. Item anno vitæ suæ LXXXVIII genuit *Levi*, qui anno suo XLV genuit *Caad*, *Gerson* & *Merari*. De *Caad* venit *Amram*, qui tandem genuit *Moysem*, *Aaron* & *Mariam*. Generationes *Levi*: vide primio *Paral. VI.* & primo *Esdra VII.* Et *Levi* vixit annis CXXXVII, *Exodi VI.* Ibidem de fratribus ejus. *Apis*, cujus idolum *Scrapis*, regnavit in Ægypto annis XXX. *Memphis* civitas Ægypti conditur ab eodem.

JOSEPH

JOSEPH natus anno patris sui XC, venditur à fratribus suis in Ægyptum XXX aureis, cum esset annorum XVI, ante mortem Isaac anno XII, vivente adhuc matre Rachel. Et anno Joseph IX factum est diluvium Achajæ, quod dicitur *Diluvium Ogygis*, ante urbem conditam annis MXL Joseph cum esset XXX annorum, somnio Pharaonis exposito Dux Ægypti constitutus regnavit annos LXXXIII: cui tunc Pharao dedit uxorem *Assenech*, pulcherrimam filiam Putifar. Erat autem Assenech neptis *Dinae*, sororis Joseph, quam *Iob* duxit uxorem post flagella. De ista Assenech nati sunt *Manasses & Effraym*, de qua mira narratur in *speculo Historiali*, quod cum præter patrem nullum virum vidisset, & Joseph in curru aureo de fenestra vidisset, dixit: Ecce sol venit de cælo: dicens, Joseph esse filium Dei, propter maximam ejus pulchritudinem, sicque relictis Idolis copulata est Joseph. Famae tertia post septem annos fertilitatis in Ægypto, ante urbem annis MVIII. Jacob descendit in Ægyptum in animabus LXX, anno vitæ suæ CXXX ut patet Genes. XLVII, & ab hoc usque ad egressum filiorum Israël ex Ægypto computantur anni CCXV Isaac obiit anno vitæ suæ CLXXX. Versus:

Centenis sexagenis jam bis quoque denis.

Annis præteritis Isaac lux ultima venit

Cui Iacob & Esau pigna sepulchra dedit.

Jacob autem obiit anno CXLVII. Versus:

Centenis quadragenis bis quatuor annis

Israel in terris vixit digne memorandus

Vixit in Ægypto quinque decemque duos.

Sparta condita est à filio Foronei, anno tertiæ ætatis CCCXIII. Joseph fuit princeps Ægypti sub quinque Regibus, ut dicit *Comestor*. Primus fuit *Nesren*, secundus fuit *Amosis*, cujus anno XIII. obiit Jacob. Tertius *Chebron*, quartus *Amenophis*, & quintus *Mephres*. Omnes isti nominati sunt *Pharaones*, pastores. Et erat tunc XVII. Dynastia Ægyptiorum. Joseph autem obiit, anno

anno IX Regis Mephres, anno vitæ suæ CX & ætatis tertiæ CCC XL. Versus:

Centenis annis plenis simul & duodenis

Principis Aegypti Ioseph lux ultima venit.

Servitus Hebræorum cœpit & duravit CXLIII annis. Versus.

Ferus Amenosus populum jubet angariari

Hebraicos jubet infantes omnino necari

Femineum sexum servat, & optat ali.

Odiz eos gratis metuens sic multiplicari.

Gracia cœpit habere segetes, delatis aliunde seminibus. Ipsa enim præcellens sapientia, segetes habuit aliunde, sed in se & à se leges. Prius informata legibus, quam redundaret panibus. Bellum fuit immane inter Thessalonicenses & Lafitas. Tunc *Lasita* primo videntes equites, putabant homines mixtos equis fore monstra, quos vocabant *Centauros*. Inde vetus fabula de Centauris. Bellum tunc etiam erat inter Cretenses & Athenienses. (Cres enim quidam regnavit in ea insula, quam ex se nominavit Cretam. Inde Cretenses. Regnum autem Atheniensium cœpit anno Moysey XXXV, ante egressum filiorum Israël anno 42.)

AMRAM Levita duxit uxorem contribulem nomine *Iotabesh*, de qua genuit *Mariam* & *Aaron*, & post hæc volens amplius abstinere, malens carere liberis, quam in necem procreare propter edictum Pharaonis; audivit in somno Dominum sibi dicentem: *Ne timete, quia puer, quem timent Aegyptii, tibi nascetur.* Sicque natus est *Moyse*, regnante tunc VIII Rege ab illo, qui *Ioseph* sublimavit, anno tertiæ ætatis CCCCXXV. Versus;

Natus Amram crevit, genitus de semine Levi

Qui genuit Moysen sub regis tempore sevi.

Puer iste projectus à parentibus in aquam, inventus à *Theremuth*, filia Pharaonis, vocatus est *Moyse* & commissus propriæ matri, putatus est filius filia Pharaonis. Hic puer coronam regis,

regis,

regis, in qua erat imago Ammonis Idoli, suo capiti impositam projecit in lutum. Dumque sacerdotes Ægypti dicerent; Hic puer destructurus est Ægyptum: & propter hoc niterentur eum occidere, salvatus est, dum prunis ardentibus cum auro coram se positis, prunas elegit, & quasi puer projecit in os linguam comburendo.

MOYSES factus adultus, postquam Æthiopes Ægyptum vastantes debellavit, reginam Æthiopum ibi duxit uxorem; cumque nollet secum manere filiam Regis, peritus astrorum duas similes gemmas sculpsit hujus efficacix, ut altera memoriam, altera conferret oblivionem: anulum oblivionis præbens uxori, cujus virtute regina oblita promissi, permisit Moysen redire in Ægyptum. Verum post occisionem Ægyptij, quem abscondit in sabulo, fugit in Madyan, anno ejus XL, ubi pascens oves *Tetro*, qui dictus est *Raguel* & *Cineus*, duxit filiam ejus, nomine *Zefforam*, uxorem, de qua genuit *Gerson* & *Heliesar*; & videns rubum ardentem, missus est à Domino ad educendum filios Israël ex Ægypto. Tunc cœpit regnum Atheniensium, ubi primo regnat *Cecrops* annis 1, qui propter plagas Ægypti fugit in Græciam, & condidit ibi civitatem, quam nomine suo *Cecropiam* nominat, ut dicit *Isidorus*. Quæ post eum *Minerva* consecrata, dicta est *Athens*. Dum enim, ut ait *Varro*, & allegat *B. Augustinus* lib. XVIII de Civ. Dei, cap. IX, arbor olivæ & aqua repente apparerent, dixit Apollo, quod olea *Minervam* significaret, aqua *Neptunum*, & esse in potestate civium, ex cujus nomine ipsorum duorum civitas vocaretur. Cum autem feminæ eligerent *Minervam*, mares *Neptunum*: feminæ, quia una plus erat, vocaverunt eam *Minervam* & *Immortalem* sive *Athenas*. *Prometheus* usum annulorum invenit, docens eum ponendum in quarto digito à quo vena pertingit ad cor. Hic dictus est fecisse homines, quia de rudibus fecit doctos, ut dicit *Comestor*. Cujus frater *Atlas* Astrologiam

C

inve-

invenit, avus Mercurij, & dicitur cœlum sustentasse, quia magnus fuit astrologus. Tunc fuit *Diluvium* Thessaliæ tempore *Deucalionis*. Iste enim Rex cum Pyrrha uxore sua montem Parnassum ascendens, salvatus est, de qua in *Theodolo*. Versus:

Venit ab oceano submergens cuncta vorago.

Moses cum esset LXXX annorum, & Aaron LXXXIII, Exodi VII. Ducatum populi suscepit à Domino, quem per signa & portenta de Ægypto duxit per desertum. In hoc anno finem habuit servitus Hebræorum, finitaque est eorum peregrinatio, dicta Abrahæ, seu ccccxxx annus: fuitque hic annus ætatis tertiæ DV. Mundi vero secundum numerum minorem MMCCCLII. Spoliaverunt in exitu Ægyptum divina permissione, quasi pro mercedis suæ recompensatione. Quos insecutus Pharaon cum DC. curribus & XXM. peditibus, submersus est. Cujus secundum *Orosium* certissima extant monumenta. Nam tractus curruum & orbitæ rotarum non solum in littore, sed etiam adhuc videntur in profundo. Versus:

*Ductus in Ægyptum populus, quem carmine pango
Bis centum triginta duos ibi manserat annos.*

Tempore quo venit, sorte ferente redit.

*Millia sexcenta tunc sub Pharaone retenta,
Dicimus exempta, Domini virtute redempta,*

Exceptis parvis femineisque suis.

Tunc erat Italicus sapiens Rex nomine Picus:

Regnat apud Græcos Danaus, primævaque ficus,

Nunc fit apud Danaos, caulis apud Siculos.

Iupiter, ecce, suas muris cingebar Athenas

Succedit Cecrops Rex fingens Idola seva.

Tunc prior in Creta crevit oliva ferax.

Tunc & Prometheus, qui frater est Athalantis.

Mensuras ceteris, sub eodem tempore, Ceres

Instituit, segetesque dabat sub falce jacere.

DANAUS

Danaus per L. filias occidit L. filios fratris sui Ægypti simulatis nuptiis, ut dicit *Honorius*, solo uno, scilicet Sintheo evadente, qui Danao interfecto post ipsum regnat. Literas habere coeperunt Hebræi. Bithynia, Tharsis, Paphus & Corinthus civitates conduntur. Vitis reperitur in Græcia à Dionysio Baccho. *Iob* obit cum esset cccxlviii annorum. *Parseus* quidam Græcus potenter Asiam intravit, & subjugatam à se Parsyam nominavit. Inde regnum *Parsarum* nomen habuit. (Tunc & Lacedæmon civitas condita est à quodam sic nominato. Tunc & aërea terra dicta est Ægyptus, à dicto Rege Ægypto. Aaron summus Pontifex obit anno ejus cxxiii: Moyses vero obit anno suo cxx. Versus:

Centenos & bis denos jam vixerat annos,

Cum legitur Moyses morientibus adnumerandus.

Hermes Termegistus Philosophus floret. *Hercules* interfecit Athlantem magistrum suum & thesaurum ejus diripuit. Lacedæmonia condita & Archadia.

JOSUE, successit Moyfi anno egressionis Ægypti xli, Ætatis tertiæ dclv. Ipse fuit xliiii annorum, quando Moyfi accessit, & ei servivit xl annos in deserto, & obit cxi anno, rexit xxvi annos. Delevit xxxii Reges cum eorum regnis, dividens terram duodecim tribubus. *Eleasar* fit secundus Pontifex post patrem suum Aaron. *Cadmus* filius *Hermetis*, vel ut alii scribunt, filius *Agenoris* Regis Syriae *Thebas* condidit, & literas Græcas invenit. De cujus filia natus est *Dionysius* dictus *Bacchus*, Liber pater. Frater *Cadmi* nomine *Phœnix* regnans apud Tyrum, terræ Phœniciaë nomen dedit; & sororem vindicavit, quam rapuit *Iupiter*, & ab ea terram vocavit *Europam*, sicut soror vocabatur. Versus:

Græcorum primus vestigat grammata Cadmus.

Eriçtonius Rex Atheniensis, filius ut dicitur *Vulcani* & *Minervæ*, *Quadrigam* invenit, filius *Dardani*, à quo *Frigia* dicta est *Dardania*,

dania, genuit filium nomine *Tros*, qui *Dardaniam* à se nominat
Trojam. Tunc etiam *Troja* constructa est in *Frigia*. Versus

Temporibus Iosue surgunt nova mœnia Troje

Dardanus & Trojus Iovis ambo semine pollens

Hi duo Trojana mœnia prima parant

Fratribus his binis nova Troja creatur ab imis.

Oyphæus, *Linus* & alij Philosophi, dicti *Theologi*, floruerunt. *O-*
THONIEL, frater *Calef* ex tribu *Juda* filius *Cenaz*, iudicat
populum XL annos, Iud. III. Cœpitq; anno egressionis LXVII
ætatis tertiæ DLXXII. Hic liberavit *Israël* de manu Regis *Sy-*
riæ, cuius tempore factum est *Idolum Michel*, & mors uxoris
Levitæ, quoniam non fuit *Dux* in *Israël*, quia *Othoniel* nihil
juris habuit in populo, sed tantum consilio & prudentia præ-
fuit. Duxit *Axam* filiam *Calef*, fratris uxorem, occiditque *O-*
donibezeb Regem, qui dixit, se LXXII Reges interfecisse. Iud. I.
Cyrene conditur in *Libya*. *Orcus* rapuit *Proserpinam*, quem *Cer-*
berus canis inferni devoravit. Fabula est, mystice significans,
quod *Diabolus* rapit animas peccatrices in infernum.

AOTH *Ambidexter* de tribu *Effraim* iudicavit populum
annis LXXX, Iud. III. Liberavit *Israël* de manu *Eglon*, quem
interfecit cum populo suo circiter x millia, Ibidem, anno
ætatis III. DCXI. Anno ejus LXXXVI ortum est regnum *Sabi-*
norum sive *Laurentum*, quod postea dictum est *Latinorum*, &
nunc *Romanorum* in *Italia*. Ubi primus regnavit *Ianus* annis
XXVI, cui sub *Aoth* successit *Saturnus* XXXIII annis, dein *Picus*
XXX annis, quem secutus est *Faunus* totidem annis. Istum *Fau-*
num Latini coluerunt pro Deo, Genuit autem *Latinum*, à quo
terra dicta est *Latina*. Isti autem quatuor *Saturnus*, *Picus*, *Fau-*
nus & *Latinus* regnaverunt CL annis usque ad *Aeneam*. Vbi
nota de *Magogon* qui fingitur summus Deorum, cui nunquam
factum est *idolum*, ne ei aliquid simile videretur. Genuit *Belum*,
Belus genuit *Cretum*, *Cretus* primus *Rex Cretensium* genuit
Celivra

Celium & hic genuit *Ianum*, & iste *Saturnum*, qui docuit terram colere, vineam plantare, humanisque moribus vivere. Ideo pro tot beneficiis appellatus est Deus *Stercus* vel *Stercutius*, quia modum invenit agri stercoreandi. Saturnus iste genuit *Iovem* Deum astrorum *Neptunum* Deum aquarum, & *Plutonem* Deum inferorum.

SANGAR Dux Israël occidit de viros de Philistæis vomere uno, rexitque anno uno.

DEBBORA Prophetissa cum BARTH, qui creditur vir ejus, judicavit Israël XL annis. Iud. v, anno egressus CLXXXVII. Ætatis tertix DCXC, liberat Israël de manu *Iabin* regis Chanaanorum, & *Iahel* interfecit *Sisaram* ducem exercitus cum falcatis curribus DCCC. Iud. IV. *Tantalus* rapuit Ilium filium Troy, & ortum est bellum immane. Regnum *Argivorum*, quod duravit annis DXLIII. transfertur in *Mycenas*, ubi primus regnat *Pelops* annis XL, Ætatis III anno DCCV. *Iupiter* genuit *Mercurium* & *Apollinem*. *Apollo* genuit *Æsculapium*, qui alias *Peon*. *Apollo* citharam reperit & medicinam, pastor fuit ovium. *Ciron* autem quidam Græcus invenit medicinam jumentorum. Versus:

In cunctis medicus primus Apollo fuit.

Tunc Æsculapium medicum generavit Apollo,

Cujus & egregia conscripta volumina volvo.

Hic ubi mitra geris, fulminis igne peris.

GEDEON qui & JEROBAAL, judicavit Israël annis XL. Iud. VIII ab egressu CCXXVII, ætatis tertix DCCXXX. Hic signo velleris liberavit Israël de Madianitis, interfectis eorum Regibus, *Oreb*, *Seb*, *Sebec* & *Salmana*, *Mercurius* liram condidit, ut dicit *Isidorus*, *Carmenta* Nympha, mater *Fauni*, literas Latinas invenit, Anno tertix ætatis DCCXL, facta est navigatio *Argonautarum* pro aureo vellere; *Argus* invenit navem. *Miletus* conditur & *Tyrus*. *Dædalus* mensas & sedilia excogitavit, faber fuit A-

theniensis artificiosus. Construxit Labyrinthum in Creta. Est autem *Labyrinthus* mirabile ædificium, quod si quis introjerit sine glomere lini, exire non potest; & sunt quatuor secundum Isidorum xv. Eth. ita mirabiliter constructi, ut eos dissolvere nec secula possint. Primus erat in Aegypto, secundus in Creta, tertius in Lemno, quartus in Italia. Hujus Dædali filius fuit *Icarus*, Icario mari, cui nomen dedit, submersus. Gedeon cum ccc. viris interfecit duodecim millia.

ABIMELECH filius Gedeonis interfecit LXX fratres suos, regnans tribus annis fragmine molæ excerebratus à muliere. Iudicum ix.

THOLA de Isachar iudicat Israël annis xxxiii. Iud. x. Cœpit ab egressu cclxx, ætatis iii. dclxxv. Chorus inventus est in Græcia. Rex quidam Aegypti *Vesor* nomine indixit bellum Scythis. Cui isti ridiculose rescripserunt, frustra ditissimum regem contra pauperes bellum sumere, adiicientes non oportere eum venire, cum ultro parati sint ei occurrere. Dicta facta sequuntur, pugna confita est, fugienteque Vesore Scythæ depopulati sunt Aegyptum, indeque pene per xv annos Asiam subjugarunt. Quibus tandem occisis, uxores eorum arma sumserunt & dictæ sunt *Amazones*. *Hercules* agonem Olympicum instituit, & tandem in morbum pestilentem incidens, in flammis se præcipitavit. Fuerunt autem plures Hercules, ut patet in Sampson. *Priamus* regnat in Troja. In Thessalia Græciæ regnabat *Peleus*, cujus uxor erat *Thetis*, & filius *Achilles* fortissimus. Hujus Pelei frater *AEson* genuit *Iason*, qui rapuit *Medeam* virginem pulchram, filiam regis insulæ Colchos, quæ dicebatur aries cum aureo vellere. Hæc fuit fabula Tauri cum aureo cornu. Idem *Iason* & *Hercules* cum aliis Græcis destruxerunt antiquam Trojam, in qua pater *Priami* morabatur, cujus etiam sororem rapuerunt. *Priamus* autem novam Trojam multo solenniorem reædificat. Habuit autem *Priamus*

mus quinque magnos filios, quorum nomina sunt: *Hector* fortissimus, *Alexander*, dictus *Paris*, speciosissimus, *Deifebus* & *Helenus* sapientissimus, & *Troilus* strenuissimus. Insuper habuit XXX alios filios valde potentes, & tres filias pulcherrimas, de quarum una *Anchises* natus est, pater *Aeneæ*, de quibus in *Aylon*.

JAIR Galadites iudicavit Israël XXI annis, habens xxx filios. Iud. X. Inter *Jair* & *Iepte* fuerunt filii Israël sine iudice annis XVIII. *Carthago* conditur à *Didone*.

JEPTÉ Galadites rexit Israël annis VI. Iud. XII. ab egressu cccxv, ætatis tertiæ dcccxx. Iste filiam obtulit Deo, & tum inter sanctos numeratur, Heb. XI. *Menelaus* regnat in *Lacedæmonia*, & *Agamemnon* frater ejus *Mycenis* imperat. Mortuo *Iepte*, eodem anno rapitur *Helena* à *Paride* filio *Priami*, & cœpit bellum decennale. Ab hoc anno usque ad quartum annum *Acha* regis *Iuda*, qui est primus annus *Romæ*, sunt anni cccxxxviii. Et fuit ætatis III. anno dcccxxvi.

ABESSAN vel **ESEBON** cœpit iudicare Israël ab egressu su cccxxi, & rexit annis vii, habens xxx filios, & totidem filias maritatas. Iud. XII. *Booz* duxit *Ruth*. Nota, *Eusebius* in *Chronica* ponit immediate post *Abessum* *Abdon*, licet alii interponant *Aylon* & *Eglon* *Zabulonitem*, qui iudicat Israël annis X. Iud. XII. Cujus anno tertio capta est *Troja* magna, insidiis *Sinonis*. Iste enim *Sinon* *Græcus* turrim fecit fieri miræ magnitudinis ad formam equi, dicens *Trojanis*, hunc esse Deum *Græcorum*, quem si capere possent, & in civitate colerent, civitas eorum nunquam caperetur. Murum ergo creduli deponentes, dum *Græci* putabantur dormire, equum rapientes plenum armatis introduxerunt, & civitatem perdiderunt, anno *Abdon* III. Cecidit ergo *Troja*, quæ habuit infinita palatia, & tota marmorea. Steterat autem *Troja* annis CLXXXV. Ceciderunt ibi de *Græcis* DCCCLXXXVI, de *Trojanis* VI milia, & LXXVI. *Hector* solus interfecit XVIII Reges *Græcorum*.

rum,

rum, quem & Achilles cum aliis occidit. Paris interfecit Achillem, Ajax Paridem, ab eodem pariter occisus. Pyrrhus, interfecit Reginam Amazonum, quæ cum multis millibus mulieribus Priamo subvenit, & una die propterea perierunt omnes. Idem Pyrrhus occidit Priamum, & Hecubam uxorem ejus pulcherrimam. Ecce Lector, qualem finem miserimum fecit & facit successus temporalium. Priamus longo tempore foecundus prole, divitiis & honoribus pollens, subito miserrime deletus est. Hæc est conclusio operis, dicit *Guido de Columnis*. Diomedes dicitur ibi Venerem vulnerasse, quia ipse cum aliis Græcis, tunc castis, devicit tyrannos luxuriosos: & quia inde recedentes navibus se commiserunt, ideo dicuntur in aves commutati. *Pyrrhus* iste occisus in templo Apollinis ab *Oreste*. Dum audisset quosdam in convivio de se male locutos, dixit eis: Cur talia? Respondit unus ex eis: Nisi vinum nobis defecisset, hæc quæ audisti, præ iis quæ locuti eramus ludus fuissent ac jocus. Tam urbana excusatio simplexque veritatis confessio iram Regis convertit in risum. De hoc *Pyrrho* scribit *B. Augustinus* lib. III. de Civ. Dei c. 13. Nota *Epiraphia*:

Troium protector, Danaum merus, hic jacet Hector,

Defensor patriæ juvenum fortissimus Hector,

Qui murus miseris civibus altus erat.

Occubuit rebo violento victus Achillis,

Occubere simul spesque salusque Phrygum,

O quantus Priamo lux attulit illa dolores.

Quot fletus Hecube, quot dedit Andromede!

Item de Achille:

Pelides ego sum Thetidis notissima proles

Cui virtus clarum nomen habere dedit.

Qui stravi totiens armis victricibus hostes.

Sicque fugæ solus millia multa dedi.

ABDON vel LABDON rexit Israël annis iix habuit xl filios,
& xxx

& xxx nepotes equitantes lxx asinos, Iud. xii. Nota à tertio anno Abdon quo Troja capta est, usque ad primam Olympiadem sub Ozia Rege Iuda, sunt anni ccccv. Hoc tempore Græci victores Trojam deletam relinquentes, & patriam visitantes, diversis & horrendis cladibus contriti sunt, sicque in varias mundi partes devenerunt. Nam inter alios *Aeneas* Anchisiades i. e. Anchisæ & Veneris filius, unus de xxxiii Ducibus, qui Priamo venerant in subsidium, cum eodem *Anchise* patre suo, & *Priamo* nepote magni Priami, *Bruto*, *Siclo* & *Francone*, filio Herculis, in xxii navibus, & populo mmmcccc devenit in Europam Priamus iste junior construxit *Trojam Iuniolem*, quæ nunc dicitur *Xanctus*, & *Veronam* quæ *Bunna* dicitur in diœcesi Colonienfi. *Siclus* venit in Siciliam, *Francus* in Franciam, *Britus* in Britanniam. Terras enim nominabant à seipsis. *Aeneas* autem veniens in Italiam reperit *Evandrum* Regem septem montium, ubi nunc est Roma, bellantem contra *Latinum* Regem Latinorum. Audivit vocem in somnis dicentem: *Evandrum* juva, quia tibi debetur regnum, quod ut credas, do tibi signum: invenies sub arbore ilice porcã albam, cum xxx filiis albis. Sicque factum est, & in eodem loco *Ascanius* ædificavit civitatem, quam ob hoc *Albam longam* vocavit, à qua terra dicta est *Albania*, & inde Reges *Albanorum*. Tunc *Turnus* Rex *Tuscix*, gener *Latini*, eo quod *Laviniam* filiam ejus haberet uxorem, juvans *Latinum*, occidit filium *Evandri*, cujus nomen *Pallas*. *Aeneas* autem *Turnum* occidit, relictamque ejus duxit uxorem, de cujus nomine civitatem condens, *Laviniam* nominavit, Condidit & *Gajetam* à nomine matris appellando, & regnans ibidem annis tribus, reliquit filium de prima uxore, filia *Priami*, nomine *Ascanium*, qui regnat post eum xxxiiii. Versus:

Aeneas moritur, *Ascanius* hîc comitatur,
Imperat in *Lazio* socio consorte *Latino*.
Sunt *Albanenses* hac posteritate vocati.

D

Brutus

Brutus autem, qui patrem interfecit, cum esset xv annorum credens feram sagittare, expulsus intravit templum Dianæ, audivitque in somno juxta hoc metrum:

*Dina potens nemorum, terror silvestribus apris,
O dic, quas terras nos habitare velis.*

Cui responsum est in nocte:

*Gallica trans regna clausa est jam insula mari
Nunc deserta quidem, gentibus apta tuis.
Hanc pete: namque tibi sedes est illa perennis,
Hæc fiet natis altera Troja tuis:
Hic de prole tua Reges nascentur & ipsis,
Totius terra subditus orbis erit.*

Tali visione Brutus confortatus venit cum suis in insulam, quam à se nominat *Brutanniam*, quæ postea mutato u in i dicta est *Britannia*. Regnans autem ibi annis xxiv, ædificat civitatem quam *Trojam novam* appellabat; quam postea rex quidam nomine *Luth* appellat *Carluth*. Hæc est *Lundon*, ut scribit *Gaufredus in Chronica Britonum*. De aliis in locis suis.

SAMSON de tribu Dan coepit judicare Israel, Iud. xv, secundum *Eusebium* ab exitu Ægypti cccxxxvi, ætatis tertiæ dcc cxli, & judicat annis xx. *Samson & Hercules* pares ætate & fortitudine fraude feminea perierunt. *Samson* per *Dalilam* opio potatus, rufus & coecatus est: *Hercules* per uxorem suam tunica toxicata indutus, quasi cera ad ignem liquefactus est, ut ait *Panzheon*. Non aliter *Samson* excusatur, qui se ipsum cum hostibus oppressit, nisi quia *Spiritus S.* hoc latenter jusserat, qui per eum miracula faciebat, *Augustinus* lib. i. de Civ. Dei. *Ipcras* claruit:

*Dum moritur Samson Ipcras viget orbe superstes,
Cujus ab antidotis tollunt medicamina pestes.*

Post *Ascanium* regnat Romæ frater ejus *Silvius*, postumus filius *Æneæ* xxix annis. Ab isto omnes posterii dicti sunt *Silvii*. Filius enim

us enim Ascanii nomine *Julius*, à quo venit *familia Iuliorum*, parvulus primo regnum dereliquit fratri.

HELI Sacerdos primus de filiis Ithamar, iudicat Israel XL. annis, I. Reg. IV. ab egressu cccclvi, ætatis III. anno dccclx. Archa Domini capta est, & ceciderunt de Israel triginta millia, anno ultimo Heli, ætatis tertie dcccc. *Pelagus* regnat apud Sicyonios, à quo Græcia dicta est *Pelagæ*, in quo & defecit regnum eorum, & Atheniensium respublica nomen & auctoritatem habere cœpit in Europa. Tunc etiam Græci cum Latinis, quasi uno semine, scilicet *Æneæ*, nati cœperunt habere conformitatem morum & linguæ: Sicque *Italia* antiqua *Græcia* dicta est. Imo & alias gentes *Barbaros*, i. e. rudes, vocare consueverunt.

SAMUEL. Propheta post mortem Heli, cum Saule rege cœpit iudicare Israel, anno egressionis cccxcvi, quibus scilicet XL anni annotantur, ut patet Actorum XIII. Aliqui dicunt, quod post mortem Heli sacerdotis Samuel iudicat solus annis XII, & post cum Saule, annis XVIII. His temporibus putatur à quibusdam *Homerus* fuisse, qui composuit *Iliadem*, i. e. librum de bello Trojano, vixitque centum octo annis. Duo regna cœperunt; scilicet *Lacedæmoniorum* sive Spartanorum, quod cœpit anno VIII Samuelis, usque in XLIX annum Osæ regis, inde per annos cccxxv, & per reges IX, ut dicit Hugo: & regnum *Corinthiorum*, quod duravit in primum annum Ioathan per annos cccxxviii. *Codrus* regnavit Athenis XVII, qui ab Apollinis oraculo didicit bellum eorum finem habere, si ipse hostili manu occumberet; quod non solum in Atheniensium castris percrebuit, sed etiam in contrariis. Ob quod edictum est, ne quis *Codrum* vulneraret. Id postquam cognovit, depositis insigniis imperii, familiarem cultum induit, ac pabulantium hostium globo se obicit, unumque ex iis falce percussum, in cædem suam compulit, ut occideretur à Peloponensibus; sicque victus suos fecit victores. Finitur æras tertia, habens annos dccccxlii. Quarta vero inci-

piens à primo anno regis David, usque ad transmirationem Babylonis, per annos CCCCLXXXV, protenditur. Anno tertio ejus cœpit quintus rex Romanorum *Latinus Silvius*, & regnat annis L.

DAVID Rex & Propheta, filius Iesse, à Deo vocatus in regnum, in triumphis gloriosus, leonem & ursum interfecit sine gladio. regnavitque in Israëli annis XLIII. Reg. I I. Habuit XIX filios, præter filios concubinarum, & VII habuit uxores, ut dicit *Hugo*. In cujus regni principio cœpit

ÆTAS QUARTA,

Anno egressus ccccxxxvi, à nativitate Abrahæ DCCCXL, ab imperio Nini DCCCCLXXXIII. à condito mundo 2890, Principes IV. super cantores ejus fuerunt, *Asaph, Eman, Etban & Iditun*. Propheta multi fuerunt, scilicet *Aza, Addo, Gath, Nathan, Semias & Abjathar, & Zadach*, Pontifices. Joab cum fratribus, filij Sarmæ sororis David fuerunt potentes in bello. *Andronicus* condidit Ephesum, & *Carthago* conditur à *Didone*, & *Samus* conditur. David obiit anno ejus LXX.

SALOMON cœpit regnare anno ætatis IV. quadragesimo primo, ab egressu CCCCLXXVI: & regnavit XL. Quidam dicunt LXXX, & dicunt, scripturam tantum commemorare annos, quibus Deum non offendit Idolis. Sed primum verius est; quia vixit tantum LXXII annis. Josephus tamen dicit eum regnasse LXXX, annis, & vixisse XCIII. De gloria ejus scribitur III. Reg. IV & XI. & II. Paralip. IX. Templum ædificat VII. annis, & consummavit anno regni sui XI, ut patet III. Reg. XI. Cœpit enim templum ab egressu CCCCLXXX annis, ut patet ibidem, Ab illa ædificatione templi usque ad illius destructionem sunt anni CCCCLXII, menses IV, dies X: usque ad ejus restorationem vero anni DXII, menses VII, dies viginti. A. Prophetaverunt tunc *Sadoch & Hajas*. *Alba Silvius* cœpit regnare Italiæ anno IX, Salomonis, & regnavit ibi XL, annis. Versus:

Silvius